

به نام یزدان مهربان

پانجاه ایران هفت هزار ساله

سرنویس:

ایران، سرزمینی با تمدن هفت هزار ساله

زمینه: تاریخ و تمدن کهن ایرانی

نگارش: مهدی بهانی

شماره: ۵-۳-۷۰۰۰

پژوهشگاه سرزمین های ایرانی و فلات ایران بزرگ

پیش‌گفتار

بیش از هفت هزار سال پیش، تمدنهایی در جلگه‌های مرکزی ایران در حال شکل‌گرفتن بود. در مورد این تمدن‌ها اطلاعات زیادی در دست نیست. باستان‌شناسان توانسته‌اند آثار شگفت‌انگیزی از این تمدن‌ها را در تپه‌های باستانی سیلک (نزدیک کاشان)، مارلیک (جنوب گیلان) و حسنلو (جنوب دریاچه ارومیه) و همچنین شهر سوخته در استان سیستان و بلوچستان بیابند. اخیراً زیگورات (معبد) عظیمی به‌مراه اشیای سنگی در نزدیکی جیرفت در استان کرمان کشف شده است. باستان‌شناسان با تحقیق روی این آثار حدس می‌زنند که هزاران سال پیش در جیرفت تمدنی بسیار غنی، برابر و حتی برجسته‌تر از قدیمی‌ترین تمدن‌های شناخته شده در جهان (یعنی تمدن سومر) شکوفا بوده است.

تمدن سومر و عیلام

حدود پنج هزار سال پیش (۳۰۰۰ سال قبل از میلاد مسیح) اولین تمدن شناخته شده جهان در بین‌النهرین (سرزمینی حاصلخیز بین رودخانه‌های دجله و فرات در کشور عراق امروزی) شکل گرفت. نام این تمدن سومر بود. سومریان چندین شهر در کنار دجله و فرات ساختند. یکی از این شهرها «اور» نام داشت که بعدها پایتخت سومری‌ها شد. اغلب ساکنان شهر اور کشاورز بودند ولی تعدادی هم به تجارت می‌پرداختند. آنها برای آنکه بتوانند حساب داد و ستد‌ها را نگه‌دارند، به نوشتن روی آوردند. سومری‌ها ابتدا برای نوشتن هر چیز، شکل آن را روی لوحه‌های گلی رسم می‌کردند، اما بعدها خط میخی را اختراع کردند.

سومری‌ها پیشرفته‌ترین تمدن زمان خود بودند، آنها در آن زمان از ارابه‌های چرخ‌دار و گاو آهن استفاده می‌کردند. در کتیبه‌های بجا مانده از سومریان به وقوع یک طوفان شدید اشاره شده است، برخی مورخان احتمال می‌دهند این کتیبه‌ها مربوط به طوفان حضرت نوح (ع) باشد. در این دوران، نخستین تمدن شناخته شده ایران زمین بنام تمدن عیلامی در کناره‌های رود کارون در حال شکل‌گرفتن بود. عیلامیان تحت تاثیر تمدن سومری‌ها کم‌کم با شهرنشینی و نوشتن آشنا شدند. از آثار تمدن عیلامیان می‌توان به زیگورات (پرستشگاه) چغازنبیل در نزدیکی شوش (استان خوزستان) اشاره کرد. در ساخت این زیگورات عظیم که ۵۰ متر ارتفاع دارد، میلیون‌ها آجر بکار رفته است. زیگورات چغازنبیل یکی از مهمترین آثار باستانی ایران است که در سازمان یونسکو به ثبت رسیده و جزو میراث جهانیان بشمار می‌رود.

زیگورات (معبد) عظیم سومری‌ها در شهر اور

هم‌زمان با تمدن سومری‌ها، در کنار رود نیل تمدن مصر بتدریج شکل می‌گرفت. حاکمان ستمگر مصر که فرعون نامیده می‌شدند با گرفتن مالیات‌های سنگین از مردم و استفاده از بردگان و اسیران جنگی، برای خود کاخ و آرامگاه‌های باشکوهی می‌ساختند. این آرامگاه‌های هر می‌شکل امروزه به اهرام ثلاثه مصر مشهورند.

حکومت سومری‌ها قریب ۷۰۰ سال ادامه داشت تا اینکه حدود ۲۳۰۰ سال قبل از میلاد فردی بنام سارگون اول اکدی بر علیه پادشاهان سومر شورید و توانست تمام شهرهای بین‌النهرین را به تصرف خود درآورد. بعد از اینکه سارگون تمام بین‌النهرین را تصرف کرد، به کشورهای همسایه از جمله عیلام و آشور حمله کرد و پس از شکست آنها، اولین امپراطوری تاریخ را بنا نهاد. اما حکومت اکدی‌ها زیاد دوام نیاورد و با مرگ سارگون

هرج و مرج تمام کشور را فرا گرفت. عیلامیان از این موقعیت استفاده کرده به تلافی حمله سارگون، به اکد تاختند. بعد از سقوط امپراطوری اکد، عیلامیان به کشور خود بازگشتند و شوش را پایتخت خود قرار دادند.

پیکره برنزی سارگون اول

این داستان بارها و بارها در تاریخ تکرار شده است که بعد از مرگ یک پادشاه مقتدر، برای تصاحب قدرت و جانشینی، میان بازماندگان جنگ داخلی در می گیرد و هنگامی که هرج و مرج تمام مملکت را فراگرفت، همسایگان و دشمنان برای گرفتن انتقام یا به طمع ثروت به آنها حمله می کنند. با مرگ سارگون اول، قبایل وحشی چادر نشین از صحرای عرب به جنوب بین النهرین حمله کردند. این قبایل به مرور زمان که با تمدن پیشرفته سومر و اکد آشنا شدند، شهر بابل را بنا کردند و نسل های بعدی تمدن باشکوه بابل را بوجود آوردند.

تمدن بابل و آشور

در حالیکه تمدن بابل در جنوب بین النهرین شکل می گرفت، قوم وحشی و جنگجوی آشور به شمال بین النهرین حمله و آنجا را تصرف کردند. آشوریان با غارت ثروت همسایگان و بیگاری گرفتن اسیران، برای خود کاخ های بزرگی در شهرهای آشور، نمرود و نینوا ساختند. سالهای سال تمدن های عیلام، بابل و آشور با یکدیگر می جنگیدند. در یکی از این جنگها، عیلامی ها توانستند آشوریان و بابلیان را شکست دهند و بخشی از سرزمین آنها را تحت سیطره امپراطوری خود در بیاورند. پس از گذشت چند قرن، سرانجام آشوریان و بابلیان توانستند مناطق از دست داده را دوباره باز پس گیرند.

لوح حمورابی - پادشاه در مقابل خدای بابل ایستاده تا قوانین را از او بگیرد

یکی از معروفترین پادشاهان بابل، حمورابی نام داشت. در زمان حکومت این پادشاه (حدود ۱۸۰۰ سال قبل از میلاد) بابل به شهری بزرگ و مرفعی تبدیل شد و جمعیت زیادی برای سکونت به بابل آمدند، بطوریکه پس از مدتی این شهر پر جمعیت به سختی اداره می شد.

به همین دلیل و برای برقراری نظم، به دستور پادشاه (حمورابی) قوانینی را روی سنگ بزرگی نوشتند و آن را در میدان شهر قرار دادند تا همه مردم آن را ببینند و دستوراتش را رعایت کنند. حدود ۱۱۰۰ سال قبل از میلاد، در یکی از جنگها که عیلامیان توانستند.

بابلی ها را شکست دهند، لوح حمورابی را به همراه غنائم دیگر به شوش آوردند. متأسفانه چند سال پیش فرانسویان، این لوح سنگی بسیار گرانبها را از ایران سرقت و به موزه لوور پاریس منتقل کردند.

پس از حمورابی، حاکم ستمگری بنام نمرود در بابل به سلطنت رسید. در زمان پادشاهی او، حضرت ابراهیم (ع) به پیامبری برگزیده شد. با مرگ حمورابی، آشوریان که از زیر سلطه بابلی ها بیرون آمده بودند، کم کم خود را باز یافته و توانستند کشور مقتدری بوجود آورند.

مردان جنگجوی آشور هر از چند گاهی به کشورهای همسایه، حمله و اموالشان را غارت می کردند. یکی از پادشاهان بزرگ آنها بنام آشور نصیر پال دوم (حدود ۸۵۰ قبل از میلاد) با استفاده از روش های خشونت آمیز و بی رحمانه چنان حکومتی در آشور برقرار کرد که نامش تا سالیان دراز در تمام عالم وحشت می آفرید. او در یکی از کتیبه هایش آورده: «شهر را تسخیر کردم، ۶۰۰ تن از جنگجویان را از دم تیغ گذراندم، ۳۰۰۰ اسیر را زنده زنده در آتش سوزاندم، همه را کشتم، پوست حاکم شهر را کندم و سپس آنرا بر فراز دیوار شهر پهن کردم...» از دیگر پادشاهان آشور می توان از سارگون دوم (حدود ۷۰۰ قبل از میلاد) و آشوربانی پال دوم (حدود ۶۵۰ قبل از میلاد) نام برد.

سارگون دوم در خورساباد و آشوربانی پال در نینوا کاخهای مجلل و باشکوهی ساختند و در ورودی این کاخ ها، مجسمه های غول پیکری از موجودات افسانه ای بنام لاماسو (lamassu) قرار دادند. آشوریان از این مجسمه های باشکوه که به شکل گاوهای بالدار با سر انسان بودند برای حفاظت کاخ ها و ایجاد رعب و وحشت میان دشمنان خود استفاده می کردند. طرح جالبی که در این مجسمه ها بکار رفته، این است که لاماسوها پنج پا دارند. اگر از پهلو به آنها نگاه کنید، چهار پا دارند و اگر از روبرو نگاه کنید دو پا خواهید دید. در هر دو حالت طرحی کامل و بدون نقص مشاهده می شود. آشوریان داخل قصرهایشان نقش های برجسته زیادی حکاکی می کردند. بیشتر این نقش ها خوی وحشی، و جنگجویی و علاقه آنها را به شکار نشان می دهد. ایرانیان بعدها شبیه این مجسمه ها و نقش های برجسته را در کاخ های تخت جمشید (پرسپولیس) ساختند.

از آنجا که خوی جنگجویی آشوریان در آشوربانیپال نیز وجود داشت، او هم شروع به توسعه قلمرو خود و حمله به همسایگان کرد. او به عیلام یورش برد و با ویران ساختن شهر شوش و قتل عام هزاران نفر از مردم بیگناه، تمدن باستانی عیلامی را از صحنه روزگار محو کرد (۶۴۰ پیش از میلاد). در کتیبه ای که از آشوربانی پال به مناسبت نابودی شوش بجا مانده، چنین آمده: «من، شوش، شهر بزرگ و مقدس را به دستور خدایان آشور گشودم. من وارد کاخ های شدم و هر آنچه از سیم و زر و مال فراوان بود، همه را به غنیمت برداشتم... من همه آجرهای زیگورات شوش را که با سنگ لاجورد تزیین شده بود، شکستم... من معابد عیلام را با خاک یکسان کردم... من شوش را تبدیل به ویرانه ای کردم و بر زمینش نمک پاشیدم... من دختران و زنان و همه مردان را به اسارت گرفتم... از این پس دیگر کسی در عیلام صدای شادی مردم و صدای سُم اسبان را نخواهد شنید.»

این ویرانگری و کشتار بی رحمانه آشوربانی پال در ذهن ایرانیان باقی ماند تا اینکه در کمتر از نیم قرن بعد، مادها به رهبری هُوحَشْتَرَه توانستند انتقام سختی از آشوریان بگیرند.

اقوام آریایی

حدود ۲۰۰۰ سال قبل از میلاد گروهی از مردم شمال فلات ایران بخاطر یخبندانهای فصلی و برای بدست آوردن چراگاه‌های کافی برای دام‌هایشان، بسوی سرزمین‌های گرم جنوب مهاجرت کردند. این مردم که آریایی نام داشتند در چند مرحله و بصورت گروه‌های جداگانه وارد فلات ایران و به تدریج جایگزین ساکنان قبلی شدند. اقوام آریایی، سرزمینی را که وارد آن شده بودند، ایران یعنی سرزمین آریایی‌ها نامیدند. گروهی از آریایی‌ها بنام مادها در غرب، گروهی دیگر بنام پارس‌ها در جنوب (نزدیک عیلامی‌ها) و گروه سوم بنام پارت‌ها در شمال شرقی ایران فعلی سکنی گزیدند. همانطور که گفته شد، قبل و همزمان با ورود آریایی‌ها، اقوام دیگری در ایران سکونت داشتند.

از این اقوام دارای تمدن (مثل جیرفت و مارلیک و...) آثار اندکی بجا مانده است که باستان‌شناسان سعی دارند اطلاعات بیشتری درباره آنها بدست آورند. آریایی‌ها در ازای کمک به پادشاهان عیلام در جنگ با آشوریان اجازه یافتند تا شهری برای خود بنا کنند؛ به این ترتیب پارسها و مادها با گسترش نفوذ خود به سرزمینی دست یافتند که بعدها به میهن همیشگی آنها تبدیل شد.

در این دوران پیامبری بنام زرتشت میان آریایی‌ها ظهور کرد. او مردم را به پیروی از اهورامزدا و جنگ با اهریمن (مظهر زشتی و دروغ) دعوت می‌کرد. این پیامبر الهی تعلیمات خود را بر سه پایه «پندار نیک،

گفتار نیک و کردار نیک» بنا نهاد و اعتقاد به حیات دوباره (معاد) را در میان پیروان خود تبلیغ کرد. اعتقادات و اندیشه های زرتشت در گذر زمان در مجموعه ای بنام اوستا گردآوری شده است

با نابودی عیلامیان، قوم ماد که حامی خود را از دست داده بود، بارها از جانب آشوریان مورد هجوم واقع شد تا اینکه قبیله های مختلف ماد در دهکده ای بنام هگمتانه (اکباتان یا همدان امروزی) گرد هم آمدند و فردی بنام دیا اُکو را به فرمانروایی خود برگزیدند. بدین ترتیب اولین حکومت مادها بوجود آمد. با گسترش دولت ماد، هگمتانه به صورت شهری بزرگ در آمد و به عنوان پایتخت مادها انتخاب شد. پس از چندی، دیگر اقوام ایرانی (پارت ها و پارس ها) هم با مادها متحد شدند و توانستند دولتی بسیار قوی بوجود آورند.

با مرگ آشوربانی پال (حدود ۶۱۲ قبل از میلاد)، نوه دیا اکو بنام هُوخْشْتَرَه با پادشاه بابل (نابوپولسار) متحد شد و بسوی آشور لشکر کشید. آنها پس از جنگ های طولانی توانستند آشوریان را شکست دهند. هُوخْشْتَرَه و پادشاه بابل در خرابه های آشور پیمانی را امضا کردند و برای تحکیم این اتحاد، هُوخْشْتَرَه دختر خود آمیتیس را به عقد پسر پادشاه بابل یعنی بخت النصر در آورد. پس از آن سپاهیان ماد و بابل بسوی قلب امپراطوری آشور تاختند و در جنگی خونین نینوا را به تلی از خاک تبدیل کردند. با سقوط نینوا، امپراطوری عظیم آشوریان که زمانی نامش لرزه بر اندام همگان می افکند، بسرعت و برای همیشه از هم فروپاشید. پس از آن مادها و بابلی ها قلمرو آشوریان را بین خود تقسیم کردند. در زمان پادشاهی هُوخْشْتَرَه، ایرانیان توانستند بزرگترین پادشاهی غرب آسیا را بوجود آورند.

قلمرو ایران در زمان پادشاهی هوخشتره

با سقوط دولت آشور، بابلی‌ها هم تصمیم به کشورگشایی گرفتند. بخت النصر که به جای پدر بر تخت پادشاهی نشسته بود، فرمان حمله به فینیقیه (لبنان و فلسطین امروزی) را صادر کرد. او در این لشکر کشی، اورشلیم را به خاک و خون کشید و پس از خراب کردن معبد حضرت سلیمان، تعداد زیادی از یهودیان را اسیر کرد و با خود بعنوان برده به بابل آورد. بخت النصر در یکی از کتیبه‌هایش آورده: «فرمان دادم صدهزار چشم از کاسه در آورند و صدها هزار قلم پا را بشکنند. با دست خودم چشم فرمانده دشمن را در آوردم. هزاران پسر و دختر را زنده زنده در آتش سوزاندم. خانه‌ها را چنان کوفتم که دیگر بانگ زنده ای از آنها برنخیزد.» بخت النصر در عین حال که به فتوحاتش ادامه می‌داد، از توسعه و شکوه شهر بابل غافل نبود. به دستور او دورتادور شهر بابل را حصار بزرگی ساختند که ورودی آن از طریق دروازه ایشتار بود. او همچنین دستور احداث زیگوراتی عظیم را صادر کرد و مجسمه طلایی بسیار بزرگی از مردوک، خدای شهر بابل را ساخته و داخل معبد قرار داد. پس از آن پادشاهان بابل با حضور در معبد و گرفتن دستهای مجسمه، خود را پادشاه بابل می‌خواندند.

پایان نوشتار.

پیوند: تارنمای باشگاه اندیشه

<http://www.daneshju.ir/forum/f493/t70126.html>

نویسنده: مهدی بهانی

بازنویسی و ویرایش: مصطفی مسعودی

پژوهش‌گاه سرزمین‌های ایرانی و فلات ایران بزرگ

irane7000saale.com

irane7000saale.com

irane7000saale.com

گلکسار ارایه دهنده فلزیاب های هوشمند و تمام اتوماتیک با
تکنولوژی برتر و کاربری آسان برای افراد آماتور و حرفه ای

2 سال گارانتی و ۱۰ سال خدمات پس از فروش از جمله پاسخگویی به

سوالات شما

جهت مشاهده محصولات جدید شرکت گلکسار به
سایت www.GaLexar.com مراجعه کنید

کانال های تلگرام گلکسار:

[@galexarco](https://t.me/galexarco) کانال رسمی گلکسار

[@galexardi](https://t.me/galexardi) کانال دانلود نرم افزارها، کتاب، کاتالوگ و...

برای **دانلود رایگان** انواع کتاب های علوم غریبه و کتاب های آثار و علایم
گنج یابی به [سایت گلکسار](http://www.GaLexar.com) مراجعه کنید

دانلود رایگان مقالات و نرم افزارهای تبدیل گوشی به انواع ردیاب گران
قیمت مثل ردیاب ریفایندر، Rayfinder و جوتارا و یا ردیاب دو نفره جیو
لوکیتور، ردیاب دو نفره بیوتارا biotara و غیره

دانلود رایگان مقالات آموزشی کار با ردیاب و مقاله آشنایی با انواع فلزیاب
های تصویری

دانلود رایگان مقالات جدید و مقالاتی که در لیست زیر مشاهده میکنید در
سایت گلکسار

آموزش تبدیل گوشی موبایل به ردیاب شعاع زن فرکانسی همراه با نرم افزار

آموزش کار با ردیاب های آنتنی (ردیاب های گمانه زن)
آشنایی با انواع ردیاب و نحوه کار با آنها (حتما دقیق مطالعه کنید)

ساخت انواع آنتن برای ردیاب یا طلاياب های فرکانسی

آموزش ساخت ردیاب خوراک خور ساده

دانلود کتاب های مفید که به شما در گنج یابی کمک میکنند

لطفا سوال های خود در باره ردیاب را در سایت گلکسار مطرح کنید .
شماره تلفن ها برای کمک و خدمات گارانتی به کسانی است که فلزیاب های گلکسار را خریداری کرده و یا دادن اطلاعات به کسانی که مایل به خرید فلزیاب های گلکسار هستند

شرکت گلکسار ارائه دهنده بهترین دستگاه های فلزیاب، طلاياب و گنج یاب

شماره های تماس : ۹۱۱۹۳۱۴۵۹۵ و ۰۹۱۱۸۳۳۵۰۳۳